

- *qu'en même temps, plus de la moitié des demandeurs d'emploi résidents disponibles sont inscrits auprès de l'ADEM depuis au moins 12 mois* ;

- *que selon l'avis de la Banque centrale du Luxembourg (BCL) relatif au budget de l'État pour 2022, il s'agirait d'un record historique qui serait par ailleurs symptomatique de l'existence de problèmes structurels sur le marché du travail* ;

- *notant que la part des demandeurs d'emploi inactifs depuis plus de douze mois (qui ne sont ni en emploi, ni affectés à une mesure pour l'emploi, ni en congé de maladie ou de maternité) a également augmenté en 2021 pour s'établir à 38 % (après une part de 32 % en 2020) (source BCL)* ;

- *considérant que, toujours selon la BCL, « [l]es populations défavorisées (salariés souffrant d'un handicap ou d'une incapacité de travail partielle, chômeurs âgés et/ou faiblement qualifiés) sont particulièrement exposées à ce fléau »,*

invite le Gouvernement

- *considérant les efforts œuvrés par l'ADEM, à œuvrer pour une meilleure prise en charge individualisée des personnes touchées par le chômage de longue durée et à leur proposer des mesures ciblées, notamment au niveau de la formation et de la formation continue.*

(s.) Marc Spautz, Paul Galles, Jean-Marie Halsdorf, Aly Kaes, Gilles Roth.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Spautz.

Vote sur la motion 1 modifiée

Wien da mat der Motioun Nummer 1 d'accord ass, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Dann ass dës Motioun eestëmmeg ugehall.

Motion 2

Da kéime mer zur Motioun Nummer 2, wou et drëm geet, fir en Dispositiv ze evaluéieren, dee sech opdrängt, fir eeben einfach zu enger Baisse significative vun de Laangzäitchômeuren ze kommen. Wie wëllt nach d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen? Den Här Georges Engel.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Jo, och déi ass eis ganz sympathesch. An do géife mer gäre bei « invite le Gouvernement à évaluer le dispositif susmentionné », also déi 400 Posten, déi do ugeschwat goufen, schreiwen: « et à procéder, le cas échéant, aux adaptations » ... Et muss ee jo kucke fir d'éischt, ob déi Evaluatioun dat och ergëtt oder net. An da kéinte mer déi hei och matstëmmen.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Den Här Kersch.

■ **M. Dan Kersch, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire.**- Jo, ech hat virdu gesot, et wär vläicht néideg, awer eng Rei vun Informatiounen ze ginn. Den Här Spautz hat a senger Ried gesot, mir hätten do 400 Posten am Budget stoen an et sollt een dee Chiffer eventuell nach erhéijen.

Ech mengen, de Problem besteet net onbedéngt an deem Chiffer vu 400 Persounen, mee de Problem besteet doranner, déi 400 Persounen ... oder déi Aarbechtsplazen ze detektéieren, wou déi 400 Persoune kéinten hi schaffe goen. Dir hutt virdrun zu Recht gesot, et géif eng Rei Gemenge ginn, déi oft vun dëser Offer Gebrauch maachen. De Staat selwer mécht et och. Et gött och eng ganz Rei vu Veräiner, Kulturveräiner, Sportsveräiner, déi et maachen.

Mee et ass néideg, dass mer dat Instrument eng Kéier evaluéieren. Ech soen och hei firwat: Well mer awer festgestallt hunn, dass et eeben net genuch Veräiner sinn, déi et maachen, mee dass awer déi eenzel Veräiner, déi et maachen, massiiv dovunner profitéieren. Dat heescht, dass mer also eenzel Sportsveräiner hunn, wou mer sechs oder siwen EMle ronderëmlafen hunn. Ech mengen, dat kann et net sinn. Dat ass och net d'Iddi dohannert gewiescht. Mee op där enger Säit musse mer méi Partner fannen an op där anerer Säit musse mer awer och e Bléck drop halen, dass hei net vun deem Instrument Gebrauch gemaach gött, fir aner Saachen ze erfëllen, fir déi am Fong déi Leit hei net do sinn.

Also ech sinn total domat averstanen, dass mer eng Evaluatioun vun deem heiten Dispositif maache wéi och vun all deenen anereren Dispositiffen, déi mer en place hunn, fir de Chômage allgemeng ze bekämpfen.

Ech wëll och soen, dass mer op dem Aarbechtsministère extra eng Persoun - eng héichqualifizéiert Persoun, déi Ekonomist ass - agestallt hunn, fir genau dat doten ze maachen, genaousou wéi mer och eng Persoun agestallt hunn, déi an Zukunft soll Auditte maache bei de sozialen Initiativen.

Dir wësst, dass mer verschidden Diskussiounen haten, wou déi eng oder aner Sozialinitiativ e bëssen an d'Rampeliicht komm ass vun der Press. Do hu mer allkéiers en Audit gemaach. An déi Erfahrung huet am Fong dozou gefouert, dass mer soen: Mir maachen elo reegelméisseg Auditten an alle Sozial-

initiativen, an zwar net, fir deenen op d'Feïss ze trëppelen, mee fir ze kucken, ob dat, wat op der Plaz gemaach gött, och deem entsprécht, wat mer ursprénglech mat de Sozialinitiative wollte maachen. Mir maachen dat selbstverständlech och zesumme mat der Privatinitiativ, mee mir hunn, wéi gesot, och ee bei eis agestallt, dee genau dat dote soll koordinéieren.

Ech mengen, dat ass och am Sënn vun deenen Diskussiounen, déi mer an der Kommissioun gefouert hunn. An duerfir ass dat doten och vu menger Säit, esou wéi den Här Engel et scho gesot huet, eng gutt Motioun an et sollt ee se esou unhuelen.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Kersch.

Motion 2 modifiée

La Chambre des Députés,

- *revue la loi du 20 juillet 2017 portant modification du Code du travail en vue de l'introduction d'un nouveau dispositif de lutte contre le chômage de longue durée* ;

- *considérant que les différentes lois budgétaires (2018 à 2022) ont fixé le chiffre maximal annuel d'emplois d'insertion à 400 postes* ;

- *que malgré un bilan intermédiaire encourageant dressé en 2019, le chômage de longue durée a atteint un record historique en 2021 (avec une hausse substantielle des demandeurs d'emploi inactifs depuis plus de 12 mois)* ;

- *rappelant qu'il est plus raisonnable d'investir dans l'emploi que de financer le chômage,*

invite le Gouvernement

- *à évaluer le dispositif susmentionné et à procéder, le cas échéant, aux adaptations qui s'imposent pour aboutir à une baisse significative des demandeurs d'emploi inactifs.*

(s.) Marc Spautz, Paul Galles, Jean-Marie Halsdorf, Aly Kaes, Gilles Roth.

Vote sur la motion 2 modifiée

Wien d'accord ass mat dëser Motioun, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

An domat ass och dës Motioun eestëmmeg ugehall.

6. Dépôt d'une proposition de loi par M. Marc Spautz

Dann huet den Här Marc Spautz d'Wuert gefrot fir den Depot vun enger Proposition de loi, an duerno den Här Laurent Mosar fir dee selwechten Exercice.

Här Spautz, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

■ **M. Marc Spautz (CSV), auteur.**- Merci, Här President. Mir hunn elo vill iwwert de Chômage geschwat. Mir schwätzen och iwwer Leit, déi an d'Pensioun ginn, am ëffentlechen oder am private Secteur. D'Pension légale hei zu Lëtzebuerg ass bei 65 Joer. Wann Der awer mat 57 Joer kënnt an d'Pensioun goen oder mat 60 Joer kënnt an d'Pensioun goen, well Der 40 Joer Service hutt am Privatsecteur, dann dierft Der kenger zousätzlecher Aktivitéit no-goen, bis Der 65 Joer hutt. Dir hutt alleguerten déi lescht Wochen a Méint Bréiwer kritt, wou Leit op eemol domm do stoungen, well se e politescht Mandat haten, well se an enger Examenskommissioun waren, a well dat méi uitgemaach huet wéi een Drëtél vum Salaire social minimum, hu se näischt méi kritt an der Pensioun.

An dofir géife mir proposéieren, dass een do ganz kloer draschreift, dass fir Saachen, déi op Base élektive sinn a wann s de enger Examenskommissioun nogees, wou s de net och nach an d'Sécurité sociale abezils - ech wëll dat betounen -, net och nach eng Kéier an d'Pensiounskeess abezils, dass dann awer d'Méiglechkeet muss bestoen, dass dat net berücksichtegt gött. An ech hoffen, dass den neie Sozialminister sech däers dann och direkt wäert unhuelen.

Villmools merci.

7922 - Proposition de loi portant modification du livre III du Code de la sécurité sociale

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Spautz.

7. Dépôt d'une proposition de loi par M. Laurent Mosar

An da géif ech d'Wuert ginn un den Här Laurent Mosar fir den Depot vun enger Proposition de loi.

Exposé

■ **M. Laurent Mosar (CSV), auteur.**- Jo, merci, Här President. Déi zweet Proposition de loi, déi och vum Kolleeg Marc Spautz a vu mir ënnerschrivwe ginn

ass, huet dee selwechten Objektiv. Et geet ganz einfach drëm, fir hei eng gewëssen Diskriminatioun ze eliminéieren, déi zwëschent Salariéen an Indépendantë besteet, souwuel, wat de Chômage partiel wéi och wat d'Pensiounsrechter ugeet, a fir déi ze harmoniséieren. An duerfir wäert ech lech hei elo nach eng zweet Proposition de loi an deem selwechte Sënn deposéieren, an der gudder Hoffnung, datt d'Regierung déi ganz positiv wäert aviséieren.

Merci.

7923 - Proposition de loi portant modification du livre V du Code du travail

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Mosar.

8. 7346 - Projet de loi portant sur l'accessibilité à tous de lieux ouverts au public, des voies publiques et des bâtiments d'habitation collectifs

Vu datt d'Madamm Gesondheetsministesch nach net hei ass, kéime mer dann elo zum Projet de loi 7346 iwwert d'Accessibilité à tous. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. An ech géif dann d'Wuert un de Rapporteur vun dësem Projet de loi ginn, an dat ass den honorabelen Här Max Hahn. Här Hahn, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- D'Regierung freet d'Wuert.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Här President, ech wollt just vun lech wëssen, well Der dat doten elo gesot hutt, ob Der dovun ausgitt, dass d'Gesondheetsministesch nach kënnt. Well ech ginn dovun aus, dass se de Mëtten net ka kommen, well se matten an den Aarbechten ass vun der Preparatioun vun deem Gesetz, wat soll op den Instanzewee bruecht ginn, a well se de Mëtteg beim Staatsrot ass. Duerfir si mir och als Regierung mandatéiert, d'Madamm Cahen an ech, fir zu där Motioun, wa se dann zur Diskussioun kënnt, Stellung ze huelen.

(Brouhaha)

■ **M. Max Hahn (DP), rapporteur.**- Loosst se et direkt maachen ...

(Concertation interne)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Jo, also d'Madamm Gesondheetsministesch huet eis Servicer wësse gedoen, datt se dann nom Accessibilitéitsgesetz kéim.

(Hilarité et brouhaha)

Dann hu mer annerhallef Stonn Zäit. Dat ass elo eise Wëssensstand ...

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Dann ass hir Sitzung am Staatsrot éischter eriwwer, wéi se geduecht huet. Tant mieux! Ok!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Ok, dann ass d'Wuert fir den Här Max Hahn als Rapporteur vum Projet de loi 7346.

Rapport de la Commission de la Famille et de l'Intégration

■ **M. Max Hahn (DP), rapporteur.**- Merci, Här President. Ech hat d'lescht Woch d'Geleeënheet, zesumme mat menger Kolleegin, dem Carole Hartmann, eng Visitt zu Diddeleng ze maache bei der Fondatioun Kräizbiereg. Mir kruten hei déi verschidde Gebaier gewisen a kruten en Abléck an d'Aarbecht, déi do an den Atelier-protégéé geleescht gött.

Mënsche mat ganz ënnerschiddlechen a spezifische Besoine kréien hei Aarbechte proposéiert, déi un hir Capacitéiten ugepasst sinn. Si kënne sech awer och an engem betreite Kader un neien Aufgabe versichen a sech esou weiterentwëckelen. An déi allermeescht si mat enger ganz grousser Freed a Motivatioun un hir Aarbecht erugaangen.

Dat ass méiglech, well déi meescht Gebaier accessibel gebaut sinn. Dat ass mir bei der Visitt direkt an d'Ae gefall. Bei den Trape si Gelänneren op béide Säiten ubruecht, d'Luuchteschaltère sinn och op méi niddreger Héicht installéiert an et gött ganz vill mat Piktogrammer, also bildleche Symboler geschafft. Mee hannert de Paarte vun der Fondatioun Kräizbiereg ass déi Barriërfraïheet net méi iwwerall ginn.

Dowéinst ass et esou wichteg, dass mir haut dëse Gesetzesprojet stëmmen, well e fuerdert net manner wéi dat fundamentaalt Recht op Beweegungsfräiheet fir all Mënsch am gesamten ëffentleche Raum, e Recht, dat och an der universeller Deklaratioun vun de Mënscherechter festgehalten ass. Et ass awer munche Leit an eisem Land och haut nach ëmmer net méiglech, sech iwwerall fräi ze beweegen oder vu verschiddene Servicer ze profitéieren, well d'Émfeld net un all d'Besoinen ugepasst ass.

Ech schwätze virun allem vu Leit mat enger Behënnerung, awer och vun Elteren, déi mat enger Kanerkerkutsch ënnerwee sinn, oder och vun eelere Leit. Well mir musse bedenken, datt eis Gesellschaft ëmmer méi al gött an dowéinst ëmmer méi Persoune schlecht ze Fouss sinn. All déi Leit sinn also

dacks mat Barriäre konfrontéiert, déi bis zur sozialer Ausgrenzung féiere kënnen. An esou eng sozial Mauer kann hirersäits weider Problemer mat sech bréngen. Ech denken do zum Beispill un d'Sich no enger Aarbecht an déi domat verbonne finanziell Suergen.

Mat dem virleiende Gesetzesprojet wëlle mir dëser Diskriminatioun en Enn setzen. Den Text leet fest, dass all ëffentlech zougänglech Gebaier, Voieren an Appartementshaiser ab enger gewësser Gréisst fir jiddereen accessibel musse sinn. Nei Bauprojete mussen nom Prinzip „designed for all“ geplangt a gebaut ginn. Dofir mussen natierlech verschidde Konditiounen erfëllt ginn.

D'Zil ass, dass all Mënsch sech iwwerall autonom hindeplacéiere kann. D'Penten, adaptéiert Parkplazen oder Lifter si just e puer Beispiller, déi zu enger besserer Accessibilitéit bäidroen. Mee och Informatiounen duerch einfach Sprouch a Piktogrammer, déi duerch den Tastsënn spierbar sinn oder nom Principe des deux sens fonctionéieren, also gläichzäiteg visuell an akustesches, gehéieren do derzou.

D'Aschränkunge kënne ganz komplex sinn. Si falen engem als net betraffe Persoun och dacks iwwerhaapt net op. D'Gesetz soll de Staat, d'Gemengen oder d'Privatproprietären awer och animéieren, fir Mënsche mat enger Behënnerung endlech zu méi Autonomie ze verhëllefen. Ech hoffen dofir, dass d'Gesetz och zu méi Verständnis fir d'Liewensrealitéit vu Mënsche mat enger Behënnerung bäidréit.

Här President, an Zukunft mussen och d'Besoinen vu Mënsche mat enger Behënnerung consideréiert ginn, wann eist ëffentlecht Émfeld geplangt gött. Dat betrëfft physsesch an intellektuell Aschränkungen.

Wéi eng Gebaier sinn dann elo vun dësem Gesetz betrafft? Déi nei Ufuerderunge betreffen net méi eleng déi Gebaier, déi dem Staat oder de Gemengen ënnerstinn, mee och ëffentlech zougänglech Gebaier „à usage collectif“, onofhängeg dovun, wien de Proprietär ass. Dorënner falen zum Beispill Restaurants, Butteker oder Dokteschcabineten, mee och Prisongen, Kierfechter oder Kierche gehéieren zu de „lieux ouverts au public“.

Nieft den allgemengen Upassunge wéi zum Beispill d'Gréisst vun den Dieren an d'Penté fir d'Rollstill mussen ënner anerem och e Minimum u Vestären, Parkingen an Toiletten u Besoinen vun eelere Leit oder Leit mat enger Behënnerung ugepasst ginn.

An dëse Projet geet nach e Schratt méi wäit. Et sinn nämlech net nëmmen Neibauprojeten, déi mussen accessibel geplangt ginn, mee och besteeënd Gebaier mussen déi nei Virgabe respektéieren. Dës Ufuerderunge sinn net grad esou strikt wéi bei deene Gebaier, déi nei gebaut ginn. Ausserdeem huet ee mam neie Gesetz zéng Joer Zäit, fir Embaugarbechten an aner Upassunge virzehuelen.

Mee et ass eebe grad dëse Punkt, dee jidderengem e méi onofhängegt Liewen erméigleche wäert. Well och haut si leider vill Mënschen an hirem Alldag nach mat Barriäre konfrontéiert. Dat wäert sech elo endlech änneren!

Här President, mir alleguerte wëssen, dass d'Situatioun um Wunnengsmaart net einfach ass. Leit mat enger Behënnerung hunn et nach vill méi schwéier, fir eng Wunneng ze fannen, déi op hir Besoinen zougesechniden ass. Dofir mussen an Zukunft d'Parties communes vun den neie Residenze vun op d'mannst dräi Stäck a fënnef Unitéiten accessibel gebaut ginn.

Bei bestoenden Appartementshaiser ass fir Embaugarbechten awer den Accord vun de Proprietären néideg. Derbäi kënnt, dass 10 % vun de Logementen, déi um Rez-de-chaussée leien oder op engem Stack mat engem Lift, musse supplémentaire Exigenzen erfëllen. Dat heescht zum Beispill, dass d'Buedzëmmeren oder och d'Dieren eng gewësse Gréisst mussen hunn, fir dass och eng Persoun am Rollstull sech fräi beweegen kann. Esou kënnen déi betraffe Leit méi einfach eng Wunneng fannen a méi onofhängeg liewen.

Déi elo grad genannte Gebaier a Strukture musse jidderengem zougänglech sinn. Dat bedeit net nëmmen den Accés u sech, mee och d'Benotze vun all de Funktionalitéiten, Raim an Ekipementer muss fir jidderee méiglech sinn.

(M. Marc Spautz prend la présidence.)

An Zukunft mussen och Noutfallpläng ugepasst ginn, fir d'Sécherheet vun all Mënsch ze garantéieren. Ech denken do zum Beispill un d'Alarmsignaler, déi net nëmmen akustesches, mee och visuellt bemierkbar musse sinn, fir dass och daf Persoune bei engem Noutfall gewarnt ginn.

Esou Embaugarbechte sinn natierlech mat Käschte verbonne. Dofir ginn och staatlech Subventiounen agefouert, fir dass d'Proprietären hir Gebaier bannent den Delaien accessibel kënne maachen. Do ka bis zur Hallschent vun den Accessibilitéitskäschten iwwerholl ginn, bis héchstens 24.000 Euro pro Objekt.

Mat der finanzieller Ënnerstëtzung kënnen awer och Expertisen, Conseilen an Étude bezuelt ginn. D'Regierung weess natierlech, dass Accessibilitéits-